

Activitat 9. Dissenyem una situació d'aprenentatge Desfake!

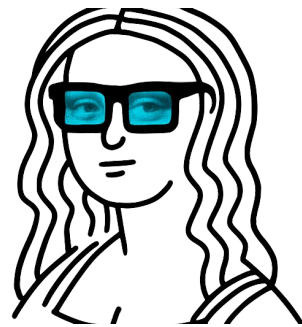
Situacions d'Aprenentatge

Usem el terme **situació d'aprenentatge** per referir-nos a aquelles experiències que, independentment de la forma en què es presenten, **parteixen d'un context i plantegen un repte** a la persona que aprèn.

El fet que l'aprenentatge es fonamenti en la resolució d'un repte o d'una problemàtica real provoca que **l'aprenent hagi de dur a terme amb eficàcia una acció o un seguit d'accions que impliquen una o més capacitats per a les quals són imprescindibles els sabers d'un o més camps de coneixement**; per això diem que les situacions d'aprenentatge **s'orienten a l'assoliment de competències**.

Font: [Departament d'Educació](#)

**CENTRES
DESFAKE**

Curs (nivell educatiu): 3r ESO

Matèria/matèries o àmbit: BIOLOGIA I GEOLOGIA

DESCRIPCIÓ (context)

La dieta predominant actual, anomenada dieta occidentalitzada està causant danys catastròfics al planeta i a la salut humana. Cada dia prenem unes 200 decisions vinculades al menjar, i podem canviar moltes coses amb cadascuna d'aquestes decisions. Ets conscient d'això?

Hi ha accions saludables i sostenibles que són millor per tu. Sabem trobar-les? Si no és així, segur que trobarem solucions que ens permetran menjar bé i viure millor. Canviar els nostres hàbits alimentaris és més fàcil del que sembla. T'apuntes?

DESCRIPCIÓ (repte)

A partir del context presentat, la SA desafia els estudiants a canviar els seus hàbits alimentaris per **adoptar una dieta equilibrada, saludable i sostenible**, essencial per al benestar del planeta i la salut. Per aconseguir aquesta fita, és important que els estudiants desenvolupin el **pensament crític** per desmuntar falses creences, crear nous models de dieta alimentària i experimentin un aprenentatge significatiu que els permeti prendre decisions més responsables i saludables.

DESCRIPCIÓ (repte)

L'aplicació dels aprenentatges (producte final) es realitzaran en forma de **reptes personals que es recolliran en un Google Sites (GS)** i que aportaran les evidències dels hàbits saludables i sostenibles familiars i, per tant, donaran opcions de millora.

Finalment, s'engrescarà a l'alumnat interessat a dur a terme una **fita col·lectiva** consensuada i dirigida a la comunitat del centre amb l'objectiu de fer una campanya de conscienciació per tal de reduir el consum de productes “porqueria” en l'entorn proper a l'alumnat. El desenvolupament d'aquest producte final obert es durà a terme en altres hores lectives de tutoria, projectes o, fins i tot, des del Servei Comunitari que es fa a 3r de l'ESO ja que no disposem de més hores per la SA,

Competències Biologia i Geologia	Objectius
C1. Interpretació i transmissió de la informació científica	OB1. Comprendre i relacionar els conceptes bàsics nutricionals i argumenta sobre les necessitats d'una dieta equilibrada, saludable i sostenible per al manteniment de la salut.
C2. Localització i avaluació d'informació científica.	OB2. Argumentar el punt de vista propi sobre temes sociocientífics de la nutrició i l'alimentació, rebatre'ls des de l'evidència científica i proposar arguments vàlids.
C5. Anàlisi i adopció d'hàbits saludables i sostenibles.	OB3. Adoptar bones accions i bones pràctiques per tal d'adoptar hàbits saludables i sostenibles per millorar la salut individual i col·lectiva.

Objectius	Criteris d'avaluació
OB1. Comprendre i relacionar els conceptes bàsics nutricionals i argumenta sobre les necessitats d'una dieta equilibrada, saludable i sostenible per al manteniment de la salut.	Explicar els processos que es donen en la funció de nutrició del punt de vista fisiològic. Conèixer mètodes d'avaluació del consum conscient.
OB2. Argumentar el punt de vista propi sobre temes sociocientífics de la nutrició i l'alimentació, rebatre'ls des de l'evidència científica i proposar arguments vàlids.	Reconèixer la informació amb base científica distingint-la de falses notícies i creences, i mantenir una actitud escèptica i fonamentada davant d'aquestes.
OB3. Adoptar bones accions i bones pràctiques per tal d'establir hàbits saludables i sostenibles per millorar la salut individual i col·lectiva.	Dissenyar, justificar i/o proposar una dieta equilibrada, saludable i sostenible en alimentació i establir estratègies/accions per tenir hàbits saludables i sostenibles en alimentació amb actitud crítica.

Detalla a continuació les activitats que formaran part de la teva SA, tenint en compte que:

- Ha d'haver-hi una activitat inicial, mínim tres de desenvolupament i una d'aplicació (producte final).
- Utilitza la proposta didàctica i els recursos de [Desfake](#), afegint si vols d'altres recursos de tercers o propis (sempre respectant l'autoria) i adaptant, si escau, les activitats al context i característiques del teu alumnat.
- Omple una diapositiva per activitat (duplica aquest model totes les vegades que necessitis).

- Nom de l'activitat: **COMENCEM!** Què sabem?
- Tipologia (inicial, desenvolupament, aplicació): **INICIAL**
- Descripció: **Presentació de la SA focalitzant-nos amb la Cantina del centre on es venen molts productes ultraprocessats. KPSI inicial. I es dona un qüestionari Google Forms que pregunta sobre hàbits alimentaris i sostenibles. Es fan les propostes de reptes personals o col·lectius, s'ensenya una pàgina Web i es demana una etiqueta d'un aliment per la següent sessió.**
- Temporalització: **1 hora.**
- Organització del grup: **classe i individual.**
- Recursos necessaris per a desenvolupar-la: **ordinador i material de la professora.**
- Altres observacions: **Aquesta SA està estretament lligada a la competència transversal ciutadana (CC4) i es presenta a l'alumnat com a objectiu a assolir, encara que no s'avalua dins la matèria de biologia: **OB4. Dinamitzar accions individuals, familiars i/o col·lectives per tal de conscienciar a la ciutadania d'adquirir un estil de vida saludable que afavoreixi el consum i producció responsable i sostenible (ODS12).****

Detalla a continuació les activitats que formaran part de la teva SA, tenint en compte que:

- Ha d'haver-hi una activitat inicial, mínim tres de desenvolupament i una d'aplicació (producte final).
- Utilitza la proposta didàctica i els recursos de [Desfake](#), afegint si vols d'altres recursos de tercers o propis (sempre respectant l'autoria) i adaptant, si escau, les activitats al context i característiques del teu alumnat.
- Omple una diapositiva per activitat (duplica aquest model totes les vegades que necessitis).

- Nom de l'activitat: **L'ETIQUETATGE**
- Tipologia (inicial, desenvolupament, aplicació): **Inicial i DESENVOLUPAMENT**
- Descripció: **Alumnat porta una etiqueta d'un aliment. Breu explicació dinàmica de com funciona l'etiquetatge i mètodes de conservació de productes. Seguidament, per parelles es fa dinàmica a partir d'una *checklist* de l'etiqueta que han portat. A partir de dues fitxes més l'alumnat ha de fixar-se quins productes tenen el rebost i el mètode de conservació. També, s'anima a l'alumnat a trobar un producte mal etiquetat (repte). Aquesta activitat va lligada a l'activitat de la polèmica del Nutri-Score.**
- Temporalització: **1 hora (i a casa)**
- Organització del grup: **classe, parelles i individual.**
- Recursos necessaris per a desenvolupar-la: **Etiquetes d'aliments, presentació, 3 fitxes.**
- Altres observacions: **El repte és opcional.**

MENJA BÉ, VIU MILLOR

Detalla a continuació les activitats que formaran part de la teva SA, tenint en compte que:

- Ha d'haver-hi una activitat inicial, mínim tres de desenvolupament i una d'aplicació (producte final).
- Utilitza la proposta didàctica i els recursos de [Desfake](#), afegint si vols d'altres recursos de tercers o propis (sempre respectant l'autoria) i adaptant, si escau, les activitats al context i característiques del teu alumnat.
- Omple una diapositiva per activitat (duplica aquest model totes les vegades que necessitis).

- Nom de l'activitat: **LA POLÈMICA DEL NUTRI-SCORE**
- Tipologia (inicial, desenvolupament, aplicació): **DESENVOLUPAMENT I APLICACIÓ**
- Descripció: **S'explica breument què és i com es calcula el Nutri-Score dels aliments (10-15 min). Seguidament, es fa un concurs per grups de càlcul del Nutri-Score de 4 etiquetes del cistell omplert d'etiquetes per tal de consolidar l'aprenentatge. Ens assegurem que hi hagi algun producte que el mètode de valoració no funcioni (fruits secs, xiclets, oli d'oliva). Posada en comú (30-40 min). Seguidament, s'introdueix una controvèrsia socio-científica (CSC) sobre si el Nutri-Score es pot considerar un bon mètode de consum conscient. Introduïm la CSC amb un vídeo de @lagatadeSchronDiger i un article del Ministeri de Ciència amb punts oposats. L'alumnat ha de donar la seva opinió personal omplint la fitxa individual del debat (d'on parteixen) (30 min). Seguidament, es fan dos grups a classe que s'encarregaran de defensar una postura. Es donarà un temps (30 min) per adquirir arguments documentats sobre cada versió (validació de fonts). Es realitza un debat amb 2 moderadors, 2 secretaris i 3 factcheckers (30-40 min). Posada en comú. Finalment, s'acabaran recollint els aprenentatges finalitzant la fitxa individual del debat on es demana un article d'opinió a revista científica sobre el mètode Nutri-Score. Aquest article es penjarà al GS de l'alumnat.**
- Temporalització: **3 hores**
- Organització del grup: **parelles, grup classe, 2 grups i individual.**
- Recursos necessaris per a desenvolupar-la: **Presentació, fitxes individual i grupal del debat, targetes per debat, bastida de text argumentatiu, cistell d'etiquetes, ordinador i Internet.**

Detalla a continuació les activitats que formaran part de la teva SA, tenint en compte que:

- Ha d'haver-hi una activitat inicial, mínim tres de desenvolupament i una d'aplicació (producte final).
- Utilitza la proposta didàctica i els recursos de [Desfake](#), afegint si vols d'altres recursos de tercers o propis (sempre respectant l'autoria) i adaptant, si escau, les activitats al context i característiques del teu alumnat.
- Omple una diapositiva per activitat (duplica aquest model totes les vegades que necessitis).

- Nom de l'activitat: **LA DIGESTIÓ DE L'ENTREPÀ**
- Tipologia (inicial, desenvolupament, aplicació): **DESENVOLUPAMENT**
- Descripció: **Què passa quan mengem? Pràctica de laboratori d'estudi de l'efecte de la saliva sobre el pa. Funcionament de l'aparell digestiu, de la digestió i absorció i introducció de conceptes de nutrients, biomolècules complexes (midó, fibra) i simples. Després de fer l'experiment es demana un informe científic o pòster a l'alumnat explicant els resultats.**
- Temporalització: **2 hores**
- Organització del grup: **grup partit i per parelles**
- Recursos necessaris per a desenvolupar-la: **laboratori i material, ordinador.**
- Altres observacions: **aquesta pràctica està pensada per treballar la C1 de biologia i geologia i els sabers de biologia relacionats amb l'àmbit del cos humà. També es treballa la C3 (Aplicació del mètode científic en projectes de recerca) però no s'avalua en aquesta SA.**

Detalla a continuació les activitats que formaran part de la teva SA, tenint en compte que:

- Ha d'haver-hi una activitat inicial, mínim tres de desenvolupament i una d'aplicació (producte final).
- Utilitza la proposta didàctica i els recursos de [Desfake](#), afegint si vols d'altres recursos de tercers o propis (sempre respectant l'autoria) i adaptant, si escau, les activitats al context i característiques del teu alumnat.
- Omple una diapositiva per activitat (duplica aquest model totes les vegades que necessitis).

- Nom de l'activitat: **EL MEU ÀPAT I EL MEU ÀPAT ELABORAT.**
- Tipologia (inicial, desenvolupament, aplicació): **Inicial (el meu àpat) i aplicació (el meu àpat elaborat). Metacognició.**
- Descripció: A inici de la SA es demana que alumnat faci una foto d'un àpat de casa. **S'expliquen els tipus d'aliments i nutrients i es fa l'activitat del meu àpat en què han d'analitzar quin tipus d'aliments i nutrients té l'àpat. Al final de la SA, es torna a demanar a l'alumne que configuri un àpat que sigui equilibrat (plat Harvard), saludable (aliments) i sostenible (consum conscient).**
- Temporalització: **1 hora (i a casa).**
- Organització del grup: **individual**
- Recursos necessaris per a desenvolupar-la: **cuina i fitxa.**
- Altres observacions: **Aquestes dues activitats que una es duu a terme al principi de la SA i l'altre al final poden utilitzar-se com a metacognició conjuntament amb la fitxa KPSI.**

Detalla a continuació les activitats que formaran part de la teva SA, tenint en compte que:

- Ha d'haver-hi una activitat inicial, mínim tres de desenvolupament i una d'aplicació (producte final).
- Utilitza la proposta didàctica i els recursos de [Desfake](#), afegint si vols d'altres recursos de tercers o propis (sempre respectant l'autoria) i adaptant, si escau, les activitats al context i característiques del teu alumnat.
- Omple una diapositiva per activitat (duplica aquest model totes les vegades que necessitis).

- Nom de l'activitat: **LA MEVA DIETA**
- Tipologia (inicial, desenvolupament, aplicació): Desenvolupament i aplicació
- Descripció: Càlcul de l'aportació calòrica d'un dia (4 àpats) a partir d'una plantilla de full de càlcul Excel i l'aplicació MyRealFood. Càlcul d'energia dels nutrients (Kcal), percentatge recomanat de nutrients (%) per balanç energètic i es valora per parelles els resultats del balanç energètic esmentant els punts forts i febles de la dieta i aspectes a millorar. S'escriu un informe nutricional personal al GS. S'introdueixen diferents tipus de dietes.
- Temporalització: **3 hores**
- Organització del grup: **laboratori, per parelles**.
- Recursos necessaris per a desenvolupar-la: **ordinador, mòbil**.
- Altres observacions:

Detalla a continuació les activitats que formaran part de la teva SA, tenint en compte que:

- Ha d'haver-hi una activitat inicial, mínim tres de desenvolupament i una d'aplicació (producte final).
- Utilitza la proposta didàctica i els recursos de [Desfake](#), afegint si vols d'altres recursos de tercers o propis (sempre respectant l'autoria) i adaptant, si escau, les activitats al context i característiques del teu alumnat.
- Omple una diapositiva per activitat (duplica aquest model totes les vegades que necessitis).

- Nom de l'activitat: **QUE NO ENS ENGANYIN!**
- Tipologia (inicial, desenvolupament, aplicació): **DESENVOLUPAMENT I APLICACIÓ**
- Descripció: **Després de la tasca de laboratori de “la meva dieta” s'introdueixen diferents dietes, mites o falses creences. Com podem fer-ho per identificar-les? Es treballarà a partir de la plataforma desfake i les càpsules com: Verifiquem amb 4 preguntes, què són els fact-checkers i què ens diuen les fonts fiables (adaptades). Per acabar, per grups, demanarem el producte final Tik Tok que desmenteixin una notícia fake de l'àmbit alimentari. Es penjarà al GS i els millors es difondran a l'instagram del centre.**
- Temporalització: **2 hores i a casa.**
- Organització del grup: **en grups de 3 o 4.**
- Recursos necessaris per a desenvolupar-la: **ordinador, mòbil, càpsules desfake.**
- Altres observacions:

MENJA BÉ, VIU MILLOR

Detalla a continuació el producte final que farà l'alumnat en el marc de l'activitat d'aplicació de la teva SA, triant una activitat d'aplicació del bloc 4 de la [càpsula 2. Verifiquem amb 4 preguntes](#) dels recursos de Desfake (*Fem una verificació* - recomanat per a [3r i 4t ESO](#) o *Una campanya contra la desinformació* - recomanat per a [1r i 2n ESO](#)). Per triar el format, utilitza la *Guia de formats periodístics del(s) producte(s) final(s)* elaborada per Junior Report.

- **Format triat:** Un Tik Tok desmentint un mite, creença o “notícia enganyosa” que es trobin en les xarxes socials i sobretot relacionada amb l'alimentació.
- **Descripció:** S'escollirà la notícia enganyosa de la xarxa social i es durà a terme l'activitat “fem una verificació” (potser em fem una conjunta com a exemple). Analitzarem la notícia i tasca “on està la desinformació”. Seguidament, es demana el producte final de “fem un TikTok” seguint les instruccions de Desfake càpsula 2.
- **Material necessari (recorda l'opció triada en el Kit Digital del [Pla Desfake](#)):** Fitxes adaptades Desfake, ordinador, mòbils
- **Calendarització i necessitats de l'assessorament de Junior Report:** Aquesta SA es començarà al mes de març i té una previsió de 12-14 sessions (2 hores setmanals). Es preveu que aquesta activitat es durà a terme a mitjans abril (no obstant això, hi ha excursions, tallers i altres circumstàncies que poden fer variar la temporalització. Podríem necessitar l'assessorament de Junior Report a l'hora de fer el Tik Tok o bé de desmentir la notícia.

Accessibilitat, inclusió i atenció individualitzada

Quines estratègies utilitzaràs per garantir que tot l'alumnat aprengui? Com les tecnologies digitals t'ajudaran a donar resposta a les necessitats individuals?

En aquesta SA s'apliquen **mesures universals** per flexibilitzar el context d'aprenentatge i proporcionar estratègies per a l'aprenentatge significatiu. Moltes d'aquestes mesures inclouen estratègies metodològiques, com treball cooperatiu, activitats manipulatives (laboratori), gamificació i l'oferta de diverses maneres per a la representació, expressió i presentació dels aprenentatges (DUA), així com l'avaluació reguladora formadora continuada (metacognició). També, activitats motivadores d'un context proper (reptes personals) que motiven i impliquen a l'alumnat en el procés d'aprenentatge. Algunes de les **estratègies i eines específiques** que s'utilitzen són rúbriques, autoavaluacions i co-avaluacions per part d'altres companys. Això permet als alumnes tenir un paper més actiu, sent conscients del seu procés d'aprenentatge a través de l'avaluació. A més a més, mitjançant el seguiment d'un *Google Sites* i una taula de seguiment d'activitats, els alumnes poden supervisar i regular el propi progrés, millorar el seu aprenentatge i adaptar-se a diferents situacions (**metacognició**).

MENJA BÉ, VIU MILLOR

Compromís actiu de l'alumnat

De quina manera les estratègies metodològiques i les tecnologies digitals afavoriran el compromís actiu de l'alumnat?

Algunes de les **estratègies metodològiques i tecnològiques digitals** que s'utilitzen són la creació d'un **Google Sites** on els alumnes podran supervisar i regular el propi progrés, millorar el seu aprenentatge i adaptar-se a diferents situacions (metacognició). El producte final del **TikTok** del bloc “que no ens enganyin” i l'opció de presentar diferents reptes amb diferents formats digitals en funció de les necessitats de l'alumnat (Canva, genially, ppt, TikTok, instagram...).

MENJA BÉ, VIU MILLOR

Alfabetització mediàtica i en el tractament de la informació i de les dades

De quina manera la implementació d'aquesta SA afavorirà el desenvolupament de la competència digital de l'alumnat en el tractament d'informació i dades?

Es treballen diferents indicadors de la competència digital. D'una banda, el **CD1** (Fer cerques avançades a Internet atenent criteris de validesa, qualitat, actualitat i fiabilitat, seleccionant-les de manera crítica i arxivant-les per recuperar, referenciar i reutilitzar aquestes recerques) realitzant cerques avançades a Internet atenent criteris de validesa, qualitat, actualitat i fiabilitat (bastides sobretot utilitzades per fer l'activitat la polèmica de Nutri-Score).

Comunicació, col·laboració i ciutadania digital

De quina manera la implementació d'aquesta SA afavorirà la comunicació, la col·laboració i la participació mitjançant les tecnologies digitals? A més, si en aquesta SA es tracta la construcció de la identitat digital específica com.

La creació del **Google Sites** també servirà per comunicar els aprenentatges a les famílies. Així com el **TikTok** del bloc “que no ens enganyin” pot permetre la comunicació en l'àmbit de comunitat del Bernat (famílies, alumnat, professorat). Tanmateix, alguns dels reptes amb diferents formats digitals estan pensats perquè hi hagi la col·laboració i implicació de les famílies.

Creació de continguts digitals

Aquesta SA potenciarà el desenvolupament de la competència digital de l'alumnat per crear els seus propis continguts digitals? Si la resposta és afirmativa, explica com.

El **CD2** (Gestionar i fer servir el propi entorn personal digital d'aprenentatge permanent per construir nou coneixement i crear continguts digitals, mitjançant estratègies de tractament de la informació i l'ús de diferents eines digitals, seleccionant i configurant la més adequada en funció de la tasca i de les necessitats en cada ocasió.) i el **CD3** (Participar, col·laborar i interactuar mitjançant eines o plataformes virtuals per comunicar-se, treballar col·laborativament i compartir continguts, dades i informació, gestionant de manera responsable les pròpies accions, presència i visibilitat a la xarxa i exercint una ciutadania digital activa, cívica i reflexiva) aplicant els recursos digitals de què disposen per accomplir les activitats d'estructuració i aplicació dels aprenentatges: full de càlcul Excel (activitat la meva dieta), *Moodle*, *Google Sites*, *TikTok*, a més de l'ús de plataformes virtuals, compartir continguts i gestionant-ho de manera responsable.

Ús responsable i benestar digital

De quina manera aquesta SA fomenta l'ús responsable, segur, crític, saludable i sostenible de les tecnologies digitals per part de l'alumnat?

L'ús responsable, segur, crític, saludable i sostenible es garanteix perquè un dels eixos del centre és l'estratègia digital de centre (EDC).

Resolució de problemes

En aquesta SA es fomenta que l'alumnat resolgui problemes quotidians vinculats a l'ús creatiu i crític de les tecnologies digital? Si la resposta és afirmativa, explica com.

Activitat 9. Dissenyem una situació d'aprenentatge Desfake!

